

Andrzej Kapiszewski

WPROWADZENIE

Wydarzenia na arenie międzynarodowej rozpoczęte atakiem na USA 11 września 2001 roku rozbudziły w całym świecie zainteresowanie problematyką szeroko rozumianego świata muzułmańskiego i arabskiego. Teryoryzm Al-Qaidy i innych radykalnych organizacji fundamentalistów islamskich nałożył się na szeroko dyskutowaną już wcześniej kwestię możliwości konfliktu cywilizacji, wywołaną znaną książką Samuela Huntingtona. Codzienne relacjonowanie, od początku lat dziewięćdziesiątych, w mediach światowych wydarzeń w muzułmańskich regionach dawnego ZSRR, wydarzenia w Iranie, wojna z Talibami w Afganistanie, czy interwencja USA w Iraku i jego okupacja, a nie tylko jak dawniej konflikt izraelsko-palestyński, spowodowały chęć lepszego zrozumienia przez społeczności Zachodu tego świata, poznania jego historii i kultury, a zwłaszcza roli Islamu. Rozwój wydarzeń, ich skala i ranga, skłonił różne struktury na całym świecie – przede wszystkim naukowców do podjęcia na szerszą skalę badań nad krajami i społecznościami Bliskiego Wschodu.

Podobne procesy zachodzą także i w Polsce, która żywo interesuje się omawianą problematyką.

Po pierwsze dlatego, że Polacy i Polska od dawna utrzymywali kontakty z krajami tego regionu. Podążali Polacy od setek lat do Ziemi Świętej pozostawiając po sobie liczne relacje z tych podróży. Brali udział w kampanii Napoleona w Egipcie. Służyli w armiach Imperium Osmańskiego a później w Legii Cudzoziemskiej w północnej Afryce. Wyjeżdżali do pracy najpierw do Algierii, Maroka, Tunezji czy Egiptu, a potem do Libii, Iraku, Syrii, Kuwejtu czy Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Szczególne relacje wiążą Polskę i Polaków także z Izraelem – państwem stworzonym w dużym stopniu z emigrantów z Polski. W liczących się polskich uniwersytetach powstało kilka ośrodków arabistycznych, zajmujących się nie tylko nauczaniem języka i kultury, ale także prowadzeniem szeroko zakrojonych badań naukowych.

Po drugie, od 2003 roku zainteresowanie Polski i Polaków światem arabskim i Islamem uległo gwałtownej intensyfikacji z powodu polskiego udziału w kampanii irackiej. Paradoksalnie, niezależnie od sprzeciwu znacznej części społeczeństwa wobec wysłania polskich żołnierzy nad Eufrat i Tygrys, raptownie wzrosło zainteresowanie studiami dotyczącymi Bliskiego Wschodu. Pojawiła się także znaczna ilość nowych prac naukowych poświęconych Islamowi i krajom arabskim.

Niniejszy, trzeci tom Krakowskich Studiów Międzynarodowych wydawanych przez Krakowską Szkołę Wyższą im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego poświęcony jest głównie problematyce Bliskiego Wschodu. Prezentuje kilkanaście prac znanych autorytetów i młodych badaczy z różnych ośrodków naukowo-badawczych w całej Polsce, poruszających zagadnienia historyczne, kulturowe, społeczne, ekonomiczne i polityczne. Mamy nadzieję, że wzbogacą one dorobek polskiego środowiska naukowego o analizę procesów zachodzących w świecie arabskim a także staną się ważnym uzupełnieniem lektury studentów i doktorantów zainteresowanych tą problematyką.